

Medlemmerne af Udvalget var tilfreds med Resultatet; man indsaae vel Nødvendigheden af at være imødekommende mod hverandre, men man var slet ikke tilfreds med Resultatet, og var dette virkelig Tilfældet, saa var det det Unseligste, at man ikke fik en saadan Lov. Havde jeg endnu nogen Tvivl om, hvorvidt jeg burde nære Mistillid til en saadan Institution, saa er jeg bleven endmere bestrøket i min Mistillid efterat have hørt, med hvilken Begjæring det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Hage) udtalte sig derom. Jeg skal endnu blot henholde mig til, hvad der af forskjellige ærede Medlemmer her i Thinget er blevet udtalt. Jeg kunde gjerne strax have fremført den Trylleformular, som i Almindelighed pleier at gjøre et godt Indtryk paa Thingets Medlemmer, at sige, at jeg, fordi Sagen nu var trukken saameget i Landdrag, vilde frasælde Ordet; men jeg kan dog ikke tjene det ærede Thing deri, da det er første Gang, jeg har den Ære at tale her til Thinget, og man da vistnok vilde finde det noget underligt, om jeg erklærede, at jeg vilde frasælde Ordet. Overhovedet kan jeg saagodt som i Gæt og Alt henholde mig til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Hjørring Amts 3die Valgkreds (Nyholm) i et kort, men fyldigt Foredrag, og jeg kan endog saa ganske henholde mig til hans Udtalelser om Amtmanden. Jeg hørte under Finantslovsforslagets første Behandling det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) udtale sig om Skolevæsenet, hvilket glædede mig overordentlig meget, thi en Udtalelse fra den Side, og navnlig fra en Mand, der er i Besiddelse af den Sagkundskab og Dydighed, som det ærede Medlem er i Besiddelse af, giver en god Forhaabning om, at naar om en ikke fjern Tid Sagen angaaende Skolevæsenets Omordning maatte komme for, den da vil gaae i en heldig Retning. Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) udtalte sig i et meget langt og udførligt Foredrag om Lovudkastet i dets Hæelhed, men han dvælede i Særdeleshed længe ved Skolevæsenet, og skjøndt dette jo ikke hører ind under denne Lov i nogen vid Udstrækning, hvad vi ogsaa hørte den ærede Kirkeminister anføre, saa maa det dog maaffee være mig tilladt at udtale et Par Ord i denne

Anledning. Jeg hørte paa det ærede Medlem med den største Opmærksomhed, og jeg kan sige, Tilfredsstillelse, endog saa efterat han havde talt Noget om Skolevæsenet, indtil det pludselig blev for mig, som om jeg fik en Spand Vand over Hovedet, og det var, da han kom til Bøndehøiskolerne. Jeg skal tillade mig at henstille til det ærede Medlem, der foreslog, at vi skulde ombytte Navnet: „Sogneforstanderskab“ med „Sogneraad“, da man derved vilde spare Tid og Blæk, om der ikke var Anledning til at ombytte Ordet: „Bøndehøiskole“ med Ordet: „Folkehøiskole“. Det forekommer mig, at dette var det Nødvendigste, da det vilde vidne om, at man havde opfattet Tiden siden 1849 rigtigt, idet jo Grundloven af 5te Juni 1849 har ophævet al Standsforskjel, saa at man nu i alt Fald kun kan inddele Landets Borgere i Kjøbslæbboere og Landbeboere, og da der Intet er til Hinder for, at Kjøbstadborgerne, hvad jo ogsaa skeer, kunne sende deres Sønner til Folkehøiskolerne. Jeg skal her ikke videre inblade mig paa Folkehøiskolerne, da jeg finder mig overbediist om, at der vil blive rigelig Anledning dertil under Finantslovens 2den Behandling. Det trænger vistnok til at oplyses temmelig tydeligt, hvorledes Skoleraadene i Almindelighed stille sig til disse Skoler, og at de paa mange Steder just ikke see paa dem med megen Kjærlighed, have vi ogsaa hørt her i Salen; navnlig have vi for nogle Aar tilbage, da der her fandt en Forhandling Sted om Høiskolerne, hørt, at en Amtsprovst i sin Tid udtalte, at disse Skoler dannede autoritetsstridige Borgere. Jeg troer ogsaa, at man har meget imod disse Skoler, netop fordi der drives, hvad det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) yttrede, det som man ønsker, at unge Mennesker ikke skulde besfatte sig med, nemlig Politik; men efter min Mening bør vistnok Autoriteterne overlade til Forældrene selv at bedømme, enten det er Ret eller ikke at sende deres Sønner til disse Skoler. Tilsynet med, hvilke Skoler der ere værdige til at modtage Bidrag af de Midler, som Staten yder til disse Folkehøiskoler, holder den ærede Kultusminister paa skulde vedblive fra Skoleraadenes Side. Jeg kan ikke finde dette nødvendigt, thi det følger ligesvem